

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	PENSAMENT ROMÀ
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2013-2014
Horari	Dilluns i Dimecres 10.00 – 11.30 h. (segon semestre)
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres Aula
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	JAUME MEDINA CASANOVAS
Departament	CIÈNCIES DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/137
Telèfon (*)	935 814 826
e-mail	jaume.medina@uab.cat
Horari d'atenció	Dilluns i dimecres 9 – 10 h.

2. Equip docent

Nom professor/a	JAUME MEDINA CASANOVAS
Departament	CIÈNCIES DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/137
Telèfon (*)	935 814 826
e-mail	jaume.medina@uab.cat
Horari de tutories	Dilluns-dimecres 9 – 10h.

(Afegeu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Tenir uns coneixements bàsics del que ha estat la història de Roma, tant en l'aspecte social, com polític i cultural.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura consistirà a considerar els trets particulars i essencials de la civilització romana, en la seva evolució històrica (des de la fundació de Roma fins a la caiguda de l'Imperi), amb una atenció especial al caràcter del poble romà, als seus costums, als sistemes filosòfics adoptats de la cultura grega, als seus principals pensadors i a la seva actitud davant la religió i el dret.

L'assignatura tindrà com a objectiu principal la consideració de les característiques de la civilització romana, posant una atenció especial en tot allò que els romans van pensar, sentir i fer. En acabar el curs, l'estudiant haurà de ser capaç de distingir les característiques principals de les tres grans èpoques de la història de Roma, amb les principals aportacions del poble romà a la cultura d'Occident, així com de reconèixer els corrents filosòfics que més inflüïren en el seu àmbit i les figures més remarcables en aquest camp.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

B03 Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.

Resultats d'aprenentatge

B03.01 Interpretar textos y obras de pensadores griegos y romanos y apreciar su aportación a temas éticos y políticos.

Competència

B04 Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.

Resultats d'aprenentatge

B04.02 Expresarse de manera clara, cohesionada y coherente, ya sea de forma oral o escrita.

Competència

CE03 Obtener información, a partir del estudio de las fuentes escritas griegas y latinas, que permitan un acceso a distintos aspectos de los *realia* (realidad sociocultural del mundo antiguo).

Resultats d'aprenentatge

CE03.02 Examinar un aspecto monográfico de un pasaje literario y conectarlo con los *realia*.

Competència

CE08 Identificar y valorar las principales realizaciones históricas, sociopolíticas, científicas, literarias y culturales del mundo grecorromano.

Resultats d'aprenentatge

CE08.02 Explicar la evolució del pensament en Grècia i Roma analitzant les innovacions intel·lectuals dels romans i la seva aportació al pensament occidental.

CE08.03 Descriure amb precisió un aspecte monogràfic rellevant del món antic.

Competència

CT1 Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa. Saber utilitzar de forma experta les possibilitats d'Internet.

Resultats d'aprenentatge

CT1.06 Sintetitzar i comunicar un aspecte substancial de la cultura i el pensament grecs o romans.

6.- Continguts de l'assignatura

Estudi de la cultura romana, posant una atenció especial a la seva veneració i respecte als “costums dels avantpassats”, a la seva manera d'entendre els tractes entre els homes i els tractes amb la divinitat, a la seva particular organització social i política, des dels inicis de la seva història com a poble fins a la construcció i afiançament d'una estructura imperial que es mantingué viva i activa durant molts segles i que constitueix la base sòlida de les civilitzacions existents avui dia.

Bé que els romans no excel·liren mai per la seva originalitat en el camp de la filosofia, tanmateix no deixaren de tenir al llarg de totes les èpoques de la seva història unes personalitats ben significades en el camp del pensament. Des del cercle dels Escipions fins a Ciceró, des de Lucreci fins a Sèneca i, a les acaballes de l'antiguitat, sant Agustí, les formes del pensament grec anaren coneixent una formulació llatina tant a partir de les doctrines dels epicuris com dels estoics o dels platònics i aristotèlics.

Al llarg del curs, doncs, tindrem ocasió de conèixer, per mitjà del testimoni i amb l'ajut dels textos, quan calgui, no tan sols què pensaven els romans en matèria de filosofia i de religió, o de política i de dret, sinó també quines foren les seves grans obres tant en el camp de la literatura com en el de la filosofia i en el de l'organització social.

El curs centrarà l'atenció, d'una manera especial en quatre grans figures: l'epicuri Lucreci, l'orador i pensador eclèctic Ciceró, l'estoic Sèneca i el cristià Agustí d'Hipona.

No solament com a curiositat, sinó també per tenir un coneixement més aproximat del pensament d'aquests autors, seran considerades al llarg del curs les seves frases més cèlebres, espigolades de tota la seva producció.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

Descripció dels percentatges: els percentatges fan referència al 100% de cada una de les activitats referides. Per exemple: el 40% de teoria es distribueix relativament de la manera següent: el 30% de treball presencial i el 10% de treball dirigit.

Treball presencial	Treball dirigit – Activitat supervisada
Teoria 30%	Teoria 10%
Pràctiques i problemes 5%	Pràctiques i problemes 15%
Seminaris 15%	Seminaris 25%

Activitat autònoma

El 50% de l'activitat autònoma de l'estudiant aplega activitats tant del treball presencial com del treball dirigit en una proporció decantada per una major activitat autònoma relacionada amb el treball dirigit.

Activitat d'avaluació (màx. 5%)

Aquesta activitat formarà part del 5% de Pràctiques i problemes.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Redacció d'estudis sobre el pensament romà	40h	
Exposició dels treballs preparats	4,16	
Exposició dels treballs i comentari dels aspectes relacionats amb el tema concret	4,16	
Debat i revisió dels continguts, en base als dubtes relacionats amb els diversos aspectes de tipus històric i cultura	4,16	

Supervisades

Lectura i comentari de textos	9h	
Lectura i comentari de textos dels diversos autors per exposar a l'aula	9h	
Comentaris i aclariments sobre la lectura dels documents relacionats amb els textos sobre pensament romà	7,25h	
Aclariments sobre les explicacions relacionades amb els continguts	7,25h	

Autònomes

Preparació del comentari de textos	20h	
Preparació del comentari de textos dels diversos pensadors romans per exposar a l'aula	15h	
Lectura i estudi dels textos dels diversos autors	40h	

8.- Avaluació

L'esquema següent distribueix percentualment l'avaluació de l'assignatura entre un 30% de prova final i un 70% de seguiment continu sobre l'estudi:

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
<p>Qualitat de les intervencions a l'aula o a les tutories sobre els aspectes de la descripció dels diversos aspectes del pensament romà (20%)</p> <p>Criteri d'avaluació: un mínim d'intervencions a l'aula o en les sessions de seguiment tutoritzat (el nombre d'intervencions es comunicarà al principi del curs, depenent del nombre d'estudiants matriculats).</p>	1,5	
<p>70%</p> <p>Presentació de treballs sobre pensament romà (20%)</p> <p>Criteri d'avaluació: un mínim d'intervencions a l'aula o en les sessions de seguiment tutoritzat (el nombre d'intervencions es comunicarà al principi del curs, depenent del nombre d'estudiants matriculats)</p>	1,5h	
<p>Defensa dels estudis sobre els diversos aspectes del pensament romà: exposició a l'aula – presentació per escrit (30%)</p> <p>Criteri d'avaluació: obligació de l'exposició, qualitat de l'estudi sobre els temes, qualitat de la redacció de l'anàlisi</p>	1,5h	
<p>30%</p> <p>Prova final d'exposició d'un tema relacionat amb el pensament romà i comentari d'un text (30%)</p> <p>Criteri d'avaluació: grau d'assoliment dels continguts de fons de l'assignatura, qualitat del comentari.</p>		

9- Bibliografia i enllaços web

Agustí d'Hipona, *Dels Acadèmics*. Introducció a la lectura d'Agustí de Josep Batalla. Barcelona (Fundació Bernat Metge) 1991.

San Agustín, *La Ciudad de Dios*. Libros I-II. Traducción de Lorenzo Riber. Texto revisado por Juan Bastardas. Volumen I. Barcelona (Colección Hispánica de Autores Griegos y Latinos) 1953.

Obras de San Agustín, XVI. *La Ciudad de Dios*. (1º). Edición bilingüe. Traducción de Santos Santamarta del Rio y Miguel Fuertes Lanero. Introducción y notas de Victorino Capánaga. Madrid (Biblioteca de Autores Cristianos) 1977. (2º) 1978.

S. Aurelii Augustini *Confessionum libri XIII*. Edidit Martinus Skutella (MCMXXXIV). Editionem correctionem curauerunt H. Juergens et W Schaub, Stutgardiae et Lipsiae in Aedibus B.G. Teubneri MCMXCVI.

Agustí d'Hipona, *Confessions*. Introducció i traducció de Miquel Dolç. Barcelona (Clàssics del Cristianisme) 1989.

Balsdon, J.P.V.D., (ed.), *Los romanos*, Madrid (Gredos) 1966.

Barrow, R. H., *Los romanos*, México-Buenos Aires (Fondo de Cultura Económica) 1963(4).

Brun, J., *L'épicurisme*, París (Presses Universitaires de France) 1979(6).

Brun, J., *Le stoïcisme*, París (Presses Universitaires de France) 1976(7).

Cicerón, *Sueño de Escipión*. Texto latino, prólogo y notas por Antonio Magariños, Madrid 1943.

Cicerone, *Somnium Scipionis*. Introduzione e commento di Alessandro Ronconi. Firenze, 1967.

Marc Tul·li Ciceró, *Somni d'Escipió*. Traduït i explicat per Eduard Valentí. Dins: "Homenatge a Carles Riba. En complir seixanta anys". Barcelona, 1953-1954, p. 377-388.

Escolà i Tuset, J.M., *Diccionari de llatinismes i expressions clàssiques*, Barcelona 1967.

Florent Tertul·lià, Q.S., *Apologètic*. Introducció i notes de Miquel Dolç. Traducció de Fèlix Senties. Barcelona (Fundació Bernat Metge) 1960.

Lucrecio Caro, T., *De la naturaleza*. Libro primero. Edición, introducción y comentario por Eduardo Valentí. Barcelona (CSIC) 1948.

Herrero Llorente, V.-J., *Diccionario de expresiones y frases latinas*, Madrid (Gredos) 1980.

Lombard, J., *Aurea dicta*. Paraules de l'antiga saviesa. Barcelona (Fundació Bernat Metge) 1960.

Peris, A., *Diccionari de locucions i frases llatines*, Barcelona 2001. Sánchez Doncel, G., *Diccionario de latinismos y frases latinas*, Madrid (Noesis) 1997.

Villalba i Varneda, P., *Roma a través dels seus textos. Introducció al pensament clàssic*. Bellaterra (Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions) 1994.

Villalba i Varneda, P., *Roma a través dels historiadors clàssics*, Bellaterra 1996.

10.- Programació de l'assignatura

La programació de l'assignatura demana el coneixement dels trets particulars i essencials de la civilització romana, en la seva evolució històrica, amb una atenció especial al caràcter del poble romà, als seus costums, als sistemes filosòfics, als seus principals pensadors i a la seva actitud davant la religió i el dret. Tot això serà examinat a l'aula amb l'ajut del professor. La resta d'activitats formatives a l'aula seran igualment obligatòries, malgrat que no tant estrictament temporitzades.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Assignar a cada estudiant un dia per a la seva exposició	Defensa del treball	Aula		
aleatòriament	Comentari de textos	Aula		
aleatòriament	Debat sobre aspectes del pensament romà	Aula		

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Final de curs	Comentari del text indicat per a cada estudiant	Aula		